

hon hefur forboðið okkum, síðan hon hefur havt so litið at geva okkum at eta.

Torkil hugdi at bróðuri sínum við undrandi eygum:

«Á tín dekans skálkur! — nei, hvat tú kann finna uppá. So verður hon als ikki bangin um okkum — ikki fyrrapartin ið hvussu er.»

Tað var farið at skýma, tá tann litli báturin knógvaði inn fyrri Høvðan. Dreingirnir sótu hvor á sínum bekkji og róðu. Teir vóru sveittir og lúgvaðir. Teir róðu uttan ihald, men áralagið var vánaligt, so tað var litið báturin ferk-aði fram. Nú var hann tyngrir undir árinu enn í morgun, bekkfastur av fiski í báðum skutum. Tað glittraði á gráari, gulari og hvitari toskaskræðu, og báturin var sum ein køstur av bløði og sveitalivur. Klæðini hjá dreingjunum vóru eisini blóðdálkað og stírnað av frosti. Nú vaks hann vindin út av fjørðinum og vindváginn gjørdist treffin í hvørjum.

Um hádagin hevði hann køvt av í kuldatoku, áður enn dreingirnir vardu. Torkil vildi tá beinanvegin rýma aftur at landi, og hin yngri lat hann ráða.

«Handan vegin skulu vit rógva,» segði Torkil og snaraði bátinum á stýriborð, og aftur lat Bjarni hann ráða.

Teir róðu nú eina góða løtu tigandi. So helt Bjarni árinu upp úr og segði:

«Tað er stilli og eingin alda í sjónum. Eg haldi, at vit rógva út eftir fjørðinum.»

Torkil hugdi hvassliga at honum og ætlaði at træta við hann, men aftaði seg, blinkstraði nakrar ferðir við eygunum og helt so eisini sínar árar uppúr. So var, sum litli Bjarni segði. Teir mundu helst vera vilstir, tí á Høvðanum skuldi verið nakað av alduskoti — soleiðis var tað í morgun, tá teir fóru út, men her var sum á tjørnini. Teir sótu nú eina góða løtu, hvor á sínum bekkji og róðu hvorki hond ella fót. So hugdi Torkil at bróðuri sínum, bleikur, tungmæltur og skelvandi:

«Nú er einki til, at leita eftir okkum,» segði hann við gráturrodd. «Soleiðis skuldi hetta ganga.»

Litli Bjarni vendi sær burtur. Hann skaly í herðunum. Men so vendi hann sær bráðliga móti bróðuri sínum og segði, við tárur í eygunum, men hvattur og harðligur á máli:

«Vit leggja áramnar út-aftur, rógva báðir í annað borðið, rógva í ring fyrri at halda okkum heitar.»

Óg Torkil rætti seg í ryggjunum. Hetta vóru hyggjuráðini. So báðir at

rógva, av grimd í fyrstuni, men síðan hóvliga, bara so at teir hildu seg heitar. Soleiðis hildu teir á leingi, men til endan steðgaði Torkil á og hugdi við stórum eygum at bróðuri sínum.

«Skulu vit biðja eina ferð aftrat, beiggj?» segði hann lágmaeltur.

«Nei, svaraði hin yngri bróðirinn hvassliga og helt á við róðrinum.

So fór Torkil aftur at rógva, og soleiðis hildu teir á eina góða løtu.

So fór Torkil aftur at rógva, og soleiðis hildu teir á eina góða løtu.

Men so við eitt varnaðust teir, at hann var farin at gula, bráðliga lætti tokan um fjøllini. Litli Bjarni knikkaði við høvðinum:

«Tað visti eg,» segði hann, «at hann mundi ikki geva okkum allan hendan fiskin og so ikki lova okkum aftur at landi. Men hygg! Vit hava róð úteftir

skuldi ikki ... ikki lukkast okkum at koma til lands í ljósum við hesari veiðu.»

Litli Bjarni var brúnatungur, og skelkti við muninum, tá hann segði: «Tað er best, at eg royni at fara til gongu. Tað eri eg, sum eri svikur, tað veit eg, men ikki skulu vit gloyma tað, Torkil Torkil, at vit hava fisk í bátinum kortini... fyrri fleiri hundrad krónur, so at mamman fær, ið hvussu er jólagávuna, sum vit ætlaðu henni.»

Torkil hugdi at honum — í fyrstani hálvilsin. So ljómaði andlitið á honum, og hann segði við gleði og undrunarródd:

«Ja, eyðvitað, og tað er tað, sum umráður, góði beiggj. So menti hann seg upp: «Men beiggj, rætt skal vera rætt. Ikki ætli eg at skjóta alla skuldina yvir á teg! Mundu vit verið komnir so frægt á leið nú, um vit ikki tóku til at rógva í ring

teimum at sova sum longst. Jólafrítið var byrjað, og hálvsvangir vóru teir lagstir í gjárkvöldið. — Hon mátti vist bita tað í seg og fara at tala við stjóran í keypfelaginum í dag — ella kommunuformannin, um ikki gekk betur — at fáa fyribils lán til hitt alra neyðsyntasta.

Tá tað leið móti miðdegi, fór hon innar í kamarið hjá dreingjunum. Hon var vorðin undarliga við, at teir svóvu so leingi.

— Har vóru eingir dreingir. Tá hon kom uttan aftur í køkin, var henni hyggandi í krókin við dyrnar. Har áttu skoyturnar at hanga. Tær vóru burtur. Hevði hon ikki grunað hetta? Dreingirnir høvdu sníkt seg inn í dalin, eyðvitað deyðsvangir, og hvat átti hon at geva teimum, tá teir komu aftur? ... Sveittin stakk útum hana og hon stunaði tungliga. Hon mátti gera

gamli Jákup so undarligur í andlitsbrøgdum. Hann hirsaði seg, livdi við eygnabrunum, skáði og hevjaði sær, og klóraði sær í skegginum. Móðirin segði farvæl, men hann svaraði henni ikki. Hon fór so sína leið, men tá talaði hin gamli á hana, og hon steðgaði á aftur. Nú greiddi hann henni frá tí, sum talað varð um, millum dreingirnar og hann, dagin fyrri.

«Far og vita, Gunnubarnið, um snørini eru ikki burtur.»

Móðirin skundaði sær heim, hugdi inn í úthúsið og sá, at snørini hjá dreingjunum vóru ikki har. So út í vikina, men hann hvørt spor, men har var eingin bátur. Nú var gítin gáta.

— — — Har var mannfjöld á bryggjunni, tá ið motorbáturin legði at við tí litla bátinum í togi. Onkur hevði tendrað bryggju-

«Men hvar... hvar eru dreingir minir?» svaraði móðirin, og tað var gráturrodd á hennu.

«Teir eru eyðvitað niðri undir — og fáa sær ein fløga. Óg tann veiða, tann jólaveiða, menniskja! Hetta er fyrri fleiri hundrad krónur, og nú eru vit øll bjargað, tí munnu teir ikki nú fara at færa seg á flot, hesi eitini av monnum her á Oyruni, nú tinir dreingir koma aftur at landi við fullum báti úr Høvðadjúpi... Óg hygg, har koma teir nú upp á dekk-ið!»

Dreingirnir vóru so illa týggjaðir, at teir máttu verða leiddir at húsum. Dagin eftir vóru teir tó komnir aftur fyrri seg, bara nakað móðir og eitt sindur av andsperru. Hálvtfjórða hundrad krónur fingur teir fyrri fiskin, tí hóast hvør fjøl fór á flot morgunin eftir, so vildu øll fáa sær pottin í reiggj av veiðuni hjá dreingjunum.

... Um nóntíð kom gamli Jákup inn á gólvið hjá Guðruni, grannakonu sínari, meðan hon og dreingirnir sótu og fingur sær kaffi við pannukøkum aftur við. Hann hevði ein pinkalittan kistil í aðrari hondini. Tá lokið varð tik-ið av, sá dreingirnir, at hetta var ein gomul kumpeis.

«Torkil og Bjarni, hinir ráðnu!» segði hin gamli og skákaði kumpeissini ymsar vegir á køksborðinum, og klóraði sær í skegginum. «Hyggji, — hetta skulu tit eiga frá gamla Jákupi. Hon hefur fylgt mær leingi á sjónum, hendan her, og hetta er ein av teimum fáu uppfingingunum, ið aloftast er at lita á — við varni kortini. Men tað hjálpar hvorki, ol-mussudýrini, dugur ella á-grýtni, uttan maður veit ættarskil og dugir at leggja leiðir sínar hareftir. Tað man vera í livinum eins og á sjónum... Man eg ikki fara at læra tykkum at brúka hana aftur at vári, óreintsettir?»

íaðni, — hygg, vit eru uttanfyri Høvðadjúpið.»

«Ája, ája, nú er einki til at tala um tað,» segði Torkil. «Nú er at leggja leyst við Høvðan og so royna at koma aftur at landi í ljósum. Hugsu um, hvat tey fara at siga, tá vit leggja at stóðni!»

Litli Bjarni svaraði ikki. Men hann smiltist eitt sindur og eyguni glógvaðu.

Leingi hevði hann røð dúgliga, men nú vóru áratøkini farin at stytast og linkast, og tá nú vindurin vaks og sjógvurin varð meira gjálvturur gekk ikki um flibuna hjá teimum. Óg tá Torkil herdi røðurin, hóast hann var deyðgivin, fall báturin av á stýriborð.

Torkil helt árinu upp úr og segði:

«Vit vinna ikki inn um Høvðan, og enn nú minni inn at stóðni. Nú er einki annað at gera enn at seta upp her undir tunganum, og so má annar fara til gongu eftir hjálp, og hin royna at ansa bátinum.» Hann hoknaði í herðunum, og rykkingar fóru um andlitið á honum: «Tað

tá tokan kom á okkum?»

Bjarni stardi at bróðuri sínum. Tárini rannu úr eygunum á honum. So hallaði hann seg at bringuni á bróðuri sínum og segði:

«Hetta ... hetta skal eg ongantíð gloyma sær, beiggj!»

Torkil legði armarnar um bróður sín, men mátti taka teir burtur aftur annaðhvørt, til at turka sær um eyguni.

So við eitt lurtaðu báðir alspentir og stardu inn móti landi. Har kom ein motorbátur gravandi, froðan stóð frá bógnum og neistarnir úr rorinum. — Hesaferð var tað Bjarni, ið gav ovfarakætið leyst: «Hurrá, hurrá! so komu vit kortini at landi, áðrenn tað varð heilt myrkt, sjálvandi vera allir dreingirnir á stóðni og menninir við.»

— — — Móðirin saknaði ikki dreingirnar við tað sama, hon kom upp um morgunin. Síðan í heyst hevði hon latið teir sovið í kamarinum innar av køkinum, tveireinar. Hon vildi lova

okkurt í dag, — kundi eins væl beinanvegin fara til kommunuformannin.

Tá farið var um miðdag fór hon at undrast um dreingirnar, men kanska teir høvdu hitt aðrar dreingir og vóru farnir heim við teimum... Maturin... Nei, hetta bar ikki til. Hon mátti bjarga teimum okkurt at liva av. Óg hon brá sær á, rykti seg til, kvikhent og harðhent, og fór síðan út.

Gamli Jákup stóð úti fyrri durum og studdist fram á stavin. Tey heilsaðust, og so segði móðirin:

«Teir muna vera farnir inn í dag á skoytum, teir báðir hjá mær. Eru helst farnir heilt snemma í morgun, teir vóru ið hvussu er farnir, tá eg kom upp.»

«Sja, sjú — eru ikki afturkomnir enn, revskinnini?» segði hin gamli.

«Nei, og eg veit einki, hvat eg skal hugsa. Teir eru ikki vanir at gera soleiðis.»

Men so við eitt gjørdist

lyktirnar og nú lýstu tær niður á fiskin í báðum skutunum... Óg nú varð málágangur: Hvat var hetta? Bar hetta til? Báturin næstan laðin av fiski, hesum stóru kroppunum! ... Konurnar njeltu og skumpaðu undir hvørja aðra í ovfarakæti, men tað leit til, at menninir vistu ikki reiðiliga, hvussu teir skuldu taka hetta... Var hetta trúligt, há? Ja, jú, tað hevði hent seg onkuntíð fyrr — í gomlu tíðini, næstan — tá likindini vóru sum nú, liggjandi góðveður høgt, at fiskur kundi seta inn í fjørðin í jólafestuni og stóðast á Høvðadjúpinum. Tað kundi ikki nokkast fyrri.

Móðirin stóð uttast á bryggjunni, men hon hugdi ikki at fiskinum, skimaði bara um dekkið á motorbátinum, við starandi eygum. Ein av konunum stoytti albogan undir hana og segði:

«Hvat bagir sær, Guðrun góðan, — er tú ikki glað? Sært tú ikki, menniskja, fiskin í bátinum? Hann er næstan søkklaðin, báturin hjá tykkum.»